

«ΦΟΒΑΣΑΙ, ΑΝΘΡΩΠΑΚΙ;... Για λέγε, φοβάσαι;»

Ο Άλι δεν απαντούσε – πολλά ψίδια στο στόμα.

«Βλέπεις τι συμβαίνει, μικρέ Ζουλού; Βλέπεις;»

Όχι, δεν έβλεπε τίποτα. Τον είχαν αρπάξει από τα μαλλιά και τον είχαν σύρει μπροστά από το δέντρο του κήπου για να τον αναγκάσουν να κοιτάξει. Ο Άλι έχανε πεισματικά το κεφάλι του στους ώμους του. Τα λόγια του κουκουλοφόρου γίγαντα τον έκαιγαν στο σβέρκο. Δεν ήθελε να σηκώσει το βλέμμα. Ούτε να φωνάξει. Άκουγε τις δάδες να τριζοβολούν. Ο άντρας τού έπιασε το κεφάλι με το ροζιασμένο χέρι του.

«Βλέπεις, μικρέ Ζουλού;»

Το σώμα ταλαντευόταν, άτονο, στο κλαδί της τζακαράντας. Ο κορμός του γνάλιζε αχνά κάτω από το φως του φεγγαριού, όμως ο Άλι δεν αναγνώριζε το πρόσωπο: αυτός ο άντρας που ήταν κρεμασμένος από τα πόδια, αυτό το ματωμένο χαμόγελο από πάνω του δεν ήταν του πατέρα του. Όχι, δεν ήταν αυτός.

Καθόλου.

Όχι νια.

Το σαμπόκ σφύριξε πάλι – το μαστίγιο.

Είχαν μαζεντεί όλοι εκεί για το μοίρασμα της λείας, τα «Πράσινα Φασόλια», που τα είχαν σχηματίσει για να διατηρούν την τάξη στα τάουνσιπ,* οι μαύ-

* Υποβαθμισμένες περιοχές (γκέτο) στην περιφέρεια πόλεων στις οποίες εξαναγκάστηκαν να εγκατασταθούν οι μη λευκοί κάτοικοι της Νότιας Αφρικής από το καθεστώς του apartheid. Για κάθε φυλετική ομάδα –μαύρους, μιγάδες και

ροι που ήταν πουλημένοι στους φυλάρχους, που ήταν και αυτοί πουλημένοι στην εξουσία, οι πολέμαρχοι, αλλά και οι άλλοι, οι παραβάτες του μοϊκοτάζ που τους είχαν κόψει τα αφτιά. Ο Αλι ήθελε να παρακαλέσει, να τους πει ότι όλα αυτά ήταν άχρηστα, ότι έκαναν λάθος, όμως ο λαιμός του δεν έβγαζε κανέναν ήχο. Ο γίγαντας δεν τον είχε αφήσει.

«Κοίταξε, μικρέ... Κοίταξε!»

Η ανάσα του βρομοκοπούσε μπίρα και μίζερια του μπαντουστάν.* Χτύπησε πάλι, δύο φορές, δυνατά χτυπήματα που έσκιζαν τη σάρκα του πατέρα του, όμως ο άντρας που ήταν κρεμασμένος από το δέντρο δεν αντιδρούσε. Είχε χάσει πολύ αίμα. Το δέρμα του ήταν σκισμένο παντού. Ήταν αγνώριστος. Ρηγμαγμένη πραγματικότητα. Ο Αλι κοίταζε σαν χαμένος την άλλη άκρη του ουρανού: δεν ήταν ο πατέρας του... Όχι.

Τον έστριψαν το κεφάλι σαν να ήταν βίδα πριν τον ρίξουν με τα μούτρα στο χώμα. Ο Αλι έπεσε στην ξεραμένη χλόη. Δεν αναγνώριζε τους άντρες γύρω του, οι γίγαντες φορούσαν κάλτσα στο κεφάλι, κουκούλα, έβλεπε μόνο την οργή που έσταζε το βλέμμα τους, τις φουσκωμένες φλέβες τους σαν ποτάμια από αίμα. Έκρυψε το κεφάλι του στα χέρια του για να χαθεί, να μαζεντεί, να ζαρώσει, να ξαναγίνει αμνιακό υγρό... Δυο βήματα πιο πέρα, ο Άντι αγκομαχούσε. Φορούσε ακόμα το κόκκινο σορτσάκι για τη νύχτα, μουσκεμένο από τα κάτουρα, και τα γόνατά του χτυπούσαν το ένα πάνω στο άλλο. Τον είχαν δέσει τα χέρια στην πλάτη και του είχαν περάσει ένα λάστιχο αυτοκινήτου γύρω από το λαιμό. Οι δρόκοι τον σκουτιούσαν, τον έφτυναν στο πρόσωπο, τον έβριζαν· ποιος θα έβρισκε τον καλύτερο τρόπο, την καλύτερη δικαιολογία για τη σφαγή. Ο Άντι τούς κοίταζε γουρλώνοντας τα μάτια.

Ο Αλι δεν είχε δει ποτέ τον αδερφό του να δειλιάζει. Ο Άντι ήταν δεκαπέντε χρονών, εκείνος ήταν ο μεγαλύτερος. Φυσικά, έρχονταν συχνά στα χέρια οι

Ινδούς- δημιουργήθηκαν ξεχωριστά τάουνσιπ. Η εξαναγκαστική μετακίνηση στα τάουνσιπ εξακολούθησε και μετά το τέλος του απαρτχάιντ για το φτωχό πληθυσμό της χώρας. (Σ.τ.Ε.)

* Οριοθετημένες περιοχές, «πατρίδες» αποκλειστικά για τους μαύρους την εποχή του απαρτχάιντ στη Νότια Αφρική.

δυο τους, προς μεγάλη απογοήτευση της μητέρας τους, όμως ο Άλι ήταν πολύ μικρός για να αμυνθεί. Προτιμούσαν να πηγαίνουν για ψάρεμα, να παίζουν με τα συρμάτινα αυτοκινητάκια που έφτιαχναν μόνοι τους. Πεζό, Μερσεντές, Φορντ. Ο Άντι ήταν ειδικός. Είχε φτιάξει μέχρι και μια Τζάγκουαρ, που την είχαν δει σε κάποιο περιοδικό, ένα αγγλικό αυτοκίνητο που τους έκανε να ονειρεύονται. Τώρα τα στραβά γόνατά του έτρεμαν κάτω από τις δάδες, ο κήπος όπου τον είχαν σύρει βρομούσε πετρέλαιο και οι γίγαντες φιλονικούσαν γύρω από τα μπιτόνια. Πιο πέρα, άνθρωποι ψάναζαν στο δρόμο, οι Αμαγκοντούκα, εργάτες που μετανάστευαν από την ύπαιθρο και που δεν καταλάβαιναν τι έκαναν στους γείτονές τους – το μαρτύριο του κολιέ.

Ο Άντι έκλαιγε, μαύρα δάκρυα στο εβένινο δέρμα του, με το κόκκινο σορτσάκι του μουσκεμένο από το φόβο... Ο Άλι είδε τον αδερφό του να κλονίζεται όταν πέταξαν το αναμμένο σπύρτο στο λάστιχο, που ήταν βουτηγμένο στο πετρέλαιο.

«Βλέπεις τι συμβαίνει, ανθρωπάκι! Βλέπεις!»

Μια φωνή, πετρέλαιο που κυλάει στα μάγουλά του, η διαλυμένη μορφή του αδερφού του που διαφεύγει, που λιώνει σαν λαστιχένιος στρατιώτης, και αυτή η αφόρητη μυρωδιά καμένων...

Τα πουλιά διέγραφαν απίστευτες διαγώνιες ευθείες ανάμεσα στις γωνίες του υφάλου· βουτούσαν προς τον ωκεανό, σαν να αυτοκτονούσαν, επανέρχονταν με φτερουγίσματα.

Κουρνιασμένος στην άκρη της πεδιάδας που δέσποζε στο τοπίο, ο Άλι Νιούμαν παρατηρούσε τα φορτηγά πλοία που περνούσαν στον ορίζοντα. Η αυγή χάραζε στο Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας, πορτοκαλί και μπλε σε όλη την γκάμα. Οι φάλαινες ήταν απλώς ένας σκοπός για βόλτα τις ξάγρυπνες νύχτες του – φάλαινες με καμπούρα, που εμφανίζονταν στο άκρο της Αφρικής γύρω στον Σεπτέμβριο... Ο Άλι είχε δει κάποτε δύο από αυτές να τινάζονται στον αέρα πριν βυθιστούν μαζί για μια μακρά ερωτική άπνοια, να αναδύονται ξανά

μες στους αφρούς... Η παρουσία των φαλαινών τού προκαλούσε γαλήνη, λες και η δύναμή τους έφτανε ως αυτόν. Όμως η εποχή των ερώτων είχε περάσει – για πάντα. Η μέρα διέλυε την ομίχλη πάνω από τη θάλασσα και οι φάλαινες δε θα έρχονταν, ούτε σήμερα ούτε αύριο.

Οι φάλαινες του κρύβονταν.

Οι φάλαινες είχαν εξαφανιστεί στα παγερά νερά: φοβόντουσαν και αυτές τον Ζουλού...

Ο Νιούμαν άφησε την άβυσσο που του άνοιγε την αγκαλιά της και κατέβηκε το μονοπάτι. Το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας ήταν έρημο τέτοια ώρα – κανένα αυτοκίνητο, κανένας Κινέζος τουρίστας που να ποζάρει φρόνιμα μπροστά από τη θρυλική πινακίδα. Το μόνο που ακουγόταν στην ξυρισμένη γη ήταν η αύρα του Ατλαντικού, οικεία φαντάσματα που κυνηγιόντουσαν την αυγή και η επιθυμία να έρθει στα χέρια με τον κόσμο. Ένας μαύρος θυμός. Ακόμα και οι μπαμπούνι του δάσους έμεναν σε απόσταση.

Ο Νιούμαν προχώρησε προς την είσοδο του Εθνικού Δρυμού του όρους Τέιμπλ. Το αυτοκίνητο περίμενε από την άλλη πλευρά της μπάρας, ακίνδυνο, σκονισμένο. Ο άνεμος της ανοιχτής θάλασσας τον είχε ηρεμήσει κάπως. Δε θα διαρκούσε πολύ. Τίποτα δε διαρκούσε. Έβαλε μπρος χωρίς να σκέφτεται πια.

Αυτό που είχε σημασία ήταν να αντέξει.

«ΜΠΑΣ, ΜΠΑΣ!»*

Οι μαύροι με τα ξεχαρβαλωμένα σανδάλια που είχαν περικυκλώσει το φράχτη ασφαλείας παραμόνευαν για να πουλήσουν το φτηνό εμπόρευσμά τους.

Ο αυτοκινητόδρομος N2 συνέδεε το Κέιπ Τάουν με την Καγιελίτσα, το μεγαλύτερο τάουνσιπ. Πιο πέρα από το Μίτσελς Πλέιν, τάουνσιπ που είχε δημιουργηθεί από μιγάδες αποδιωγμένους από τις ζώνες των λευκών, εκτείνονταν αμμόλοφοι. Σε αυτή την αμμώδη ζώνη, η κυβέρνηση του απαρτχάιντ είχε αποφασίσει να χτίσει την Καγιελίτσα, «νέο σπίτι», υπόδειγμα ελεγχόμενης αστικοποίησης στη Νότια Αφρική: πολύ μακριά από το κέντρο της πόλης.

Παρά το χρόνιο υπερπληθυσμό, η Ζοζεφίνα αρνούνταν να εγκατασταθεί αλλού, ούτε καν στις πιο κατάλληλες περιοχές του τάουνσιπ Μαντέλα Παρκ, στα νότια της Καγιελίτσα, που είχε οικοδομηθεί για την αναδυόμενη μεσαία τάξη των μαύρων – κάτω από τα χαμόγελα της τυφλής και τη χρόνια καλοσύνη της, η μητέρα του Άλι ήταν αγύριστο κεφάλι. Εδώ είχαν καταφύγει και οι δύο, πριν από είκοσι χρόνια, στις παλιές συνοικίες που σχημάτιζαν την Καγιελίτσα.

Η Ζοζεφίνα έμενε σε ένα από τα τοιμεντένια σπίτια** της Λιντέλα

* Από την αγγλική λέξη «boss», αφεντικό.

** «Core houses» στο πρωτότυπο, μικρά ισόγεια σπίτια ανθεκτικής κατασκευής με πρόβλεψη επέκτασης. (Σ.τ.Ε.)

Ρόουντ, του οδικού άξονα που διέσχιζε το τάουνσιπ, και δεν παρπονιόταν, καθώς πολύ συχνά στριμωχνόντουσαν πέντε ή έξι άτομα σε ένα τέτοιο σπύτι, όλο κι όλο ένα δωμάτιο, μια κουζίνα και ένα στενάχωρο μπάνιο, που η γυναίκα είχε δεχτεί, όσο μεγάλωνε σε ηλικία, να το μεγαλώσει και αυτό. Η Ζοζεφίνα ήταν ευτυχισμένη με τον τρόπο της. Είχε τρεχούμενο νερό, ηλεκτρικό και, χάρη στο γιο της, «όλες τις ανέσεις που θα μπορούσε να ονειρευτεί μια εβδομηντάχρονη τυφλή». Η Ζοζεφίνα δεν το κουνούσε από την Καγιελίτσα και η αιτία δεν ήταν ο τεράστιος όγκος της.

Ο Άλι είχε υποκύψει τελικά. Είχε ανάγκη από την εμπειρία της (η Ζοζεφίνα ήταν διπλωματούχος νοσοκόμα), τις συμβουλές της, την πίστη της. Το προσωπικό του υγειονομικού σταθμού όπου εκείνη εργαζόταν εθελοντικά έκανε τα πάντα για να φροντίσει τους αρρώστους και, παρά τα όσα έλεγε η ίδια, η Ζοζεφίνα δεν ήταν εντελώς τυφλή: αν και δε διέκρινε τα πρόσωπα με ακρίβεια, ξεχώριζε ακόμα τις σιλουέτες, που τις αποκαλούσε «σκιές»... Ένας τρόπος για να πει ότι εγκατέλειπε αργά την επιφάνεια τούτου του κόσμου; Ο Άλι δεν μπορούσε να το παραδεχτεί. Ήταν οι μόνοι που είχαν επιβιώσει από την οικογένεια και δε θα υπήρχαν άλλοι. Ο προστάτης του είχε ανατιναχτεί εν πτήσει. Ό,τι είχε ήταν η βάση του – η μητέρα του.

Ο Άλι δούλευε πολύ, όμως ερχόταν να δει τη Ζοζεφίνα κάθε Κυριακή. Τη βοηθούσε να γεμίσει τα χαρτιά της και της έκανε παρατηρήσεις ενώ της χάιδευε το χέρι, λες και όταν θα τη συναντούσε ξανά εκείνη θα ήταν νεκρή αν συνέχιζε να οργώνει το τάουνσιπ από το πρωί ως το βράδυ. Η παχύσαρκη γυναίκα γελούσε. Έλεγε ανάμεσα σε δυο βηξίματα ότι γερνούσε, πραγματικό καρναβάλι, και ότι σε λίγο θα έπρεπε να φωνάξουν γερανό για να τη μετακινήσει, οπότε έβαζε και εκείνος τα γέλια. Για να την ευχαριστήσει.

Από το ανοιχτό παράθυρο του αυτοκινήτου φυσούσε ένας ζεστός

άνεμος. Ο Νιούμαν προσπέρασε το τέρμα του λεωφορείου του Σάν-λαμ Σέντερ και μπήκε στη Λάνσντον Στριτ. Κυματιστές λαμαρίνες, σανίδες, ξεχαρβαλωμένες πόρτες, τούβλα, σίδερα, έχτιζαν με ό,τι υπήρχε σε τούτη τη γη, ό,τι έβρισκαν, έκλεβαν ή αντάλλασσαν. Οι παράγκες ολοένα πλήθαιναν και οι μπερδεμένες κεραίες στις σκεπές καταβρόχθιζαν η μία την άλλη κάτω από το μολυβένιο ήλιο. Ο Νιούμαν ακολούθησε τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο που οδηγούσε στην παλιά περιοχή της Καγιελίτσα.

Σκεφτόταν τις γυναίκες που δεν είχε πάει ποτέ στη μητέρα του, τη Μάια, που πήγαινε να τη δει μετά το κυριακάτικο τραπέζι, όταν μια κίνηση στη γωνία του ματιού του τον έβγαλε από τις σκέψεις του. Φρενάρισε μπροστά από έναν πλανόδιο πωλητή τσιγάρων, που δεν πρόλαβε να τον πλησιάσει. Ο Νιούμαν έκανε πίσω κάπου είκοσι μέτρα και σταμάτησε δίπλα σε ένα κενό οικόπεδο.

Πίσω από τις δίχρωμες ταινίες που οριοθετούσαν το εργοτάξιο του μελλοντικού γυμνασίου, δυο νεαροί βασάνιζαν ένα χαμίνι, ένα κοκαλιάρικο και ψειριάρικο παιδί που μετά βίας στεκόταν όρθιο... Ο Νιούμαν αναστέναξε –είχε ακόμα χρόνο μέχρι να σχολάσει η εκκλησία– και έσπρωξε την πύλη.

Το παιδί ήταν πεσμένο καταγής, οι άλλοι το κλοτσούσαν και προσπαθούσαν να το σύρουν προς τα θεμέλια. Ο Νιούμαν προχώρησε με την ελπίδα ότι μόλις τον έβλεπαν θα το έβαζαν στα πόδια, όμως οι νεαροί συνέχιζαν να ξυλοκοπούν το παιδί με κακία – δυο νεαροί με τατουάζ και μπαντάνα που είχαν όψη *ισότσι* – γκάνγκστερ των τάουνσιπ. Το παιδί ήταν γεμάτο χρώματα, αίμα κυλούσε από το στόμα του και τα κάτωχνα μπράτσα του δεν επρόκειτο να το προστατέψουν από τα χτυπήματα.

Ο μεγαλύτερος από τους νεαρούς σήκωσε το κεφάλι όταν είδε τον Νιούμαν να μπαίνει στο οικόπεδο.

«Τι θέλεις;»

«Αδειάστε μου τη γωνιά».

Ο Ζουλού ήταν πιο γεροδεμένος κι από τους δύο *τσότσι* μαζί, όμως ο μεγαλύτερος είχε όπλο κάτω από το κατακίτρινο μπλουζάκι.

«Εσύ θα πάρεις δρόμο, όχι εμείς», σφύριξε, «και μάλιστα γρήγορα».

Ο νεαρός μαύρος σήκωσε το περίστροφο καταπάνω στο πρόσωπο του Νιούμαν, μια ημιαυτόματη Μπερέτα M92 όμοια με αυτές της αστυνομίας.

«Πού το βρήκες αυτό το όπλο;»

Το χέρι του *τσότσι* έτρεμε. Τα μάτια του ήταν διάφανα. Σίγουρα ήταν μαστουρωμένος.

«Πού το βρήκες αυτό το όπλο;» επανέλαβε ο Νιούμαν.

«Δρόμο, αλλιώςτικά θα σε κάνω κόσκινο!»

«Ναι», είπε ο σύντροφός του, «μην ανακατεύεσαι, μπήκες;»

Το χαμίνι, που ήταν πεσμένο κάτω, κρατούσε το στόμα του, μετρούσε τα δόντια του.

«Είμαι αστυνομικός. Δώσε μου το όπλο πριν σε μάθω πώς να φέρεσαι».

Οι δυο τύποι αντάλλαξαν ένα μοχθηρό βλέμμα και μερικές λέξεις στα ντασίκι, τη νιγηριανή διάλεκτο.

«Θα σου τινάξω τα μυαλά στον αέρα», απείλησε τον Νιούμαν ο μεγαλύτερος.

«Και θα περάσεις την υπόλοιπη ζωή σου στη φυλακή να το παίζεις γυναικάκι για τους νταήδες», ανταπέδωσε εκείνος. «Με τόσο ωραίο στοματάκι, έχεις να ρουφήξεις πολλά...»

Τους χτύπησε στο ευαίσθητο σημείο. Οι νεαροί έδειξαν τα δόντια τους, δυο βρόμικες σειρές που μετά βίας κρατιόντουσαν στη θέση τους.

«Μαλάκα», πέταξε ο αρχηγός πριν ξεκουμπιστεί.

Ο σύντροφός του τον ακολούθησε κουτσαίνοντας... Δυο ναρκομανείς, όπως φαινόταν. Ο Νιούμαν στράφηκε προς το θύμα τους, όμως στο έδαφος δεν υπήρχε τίποτα άλλο πέρα από λάσπη. Το παι-

δί είχε εκμεταλλευτεί την ευκαιρία για να συρθεί προς τα θεμέλια του εργοταξίου και απομακρυνόταν τώρα γρήγορα με τη μύτη γεμάτη αίματα.

«Μη φοβάσαι! Περίμενε!»

Όταν άκουσε αυτά τα λόγια, το χαμίνι κοίταξε τον Νιούμαν έντρομο, παραπάτησε στα μπάζα με τα λαστιχένια σανδάλια του, χώθηκε σε ένα σωλήνα από μπετόν και εξαφανίστηκε. Ο Νιούμαν πλησίασε και υπολόγισε τη διάμετρο του αποχετευτικού αγωγού – το άνοιγμα ήταν πολύ στενό για να χωρέσει ένας ενήλικας με τη δική του κατασκευή... Οδηγούσε κάπου; Φώναξε μες στο σκοτάδι, όμως δεν ακούστηκε αντίλαλος.

Σηκώθηκε και τίναξε από πάνω του την οσμή από κρύα ούρα. Πέρα από έναν ψωραλέο σκύλο που μύριζε τα λασπόνερα του εργοταξίου, ο χώρος ήταν έρημος. Απόμενε μόνο ο ήλιος και οι σταγόνες αίματος στο χώμα...

Το τάουνσιπ της Καγιελίτσα είχε αλλάξει μετά την άνοδο του Μαντέλα στην εξουσία: πέρα από το νερό, το ηλεκτρικό και τους στρωμένους με πίσσα δρόμους, είχαν εμφανιστεί μικρά χτιστά σπίτια μαζί με τα διοικητικά κτίρια και τα μέσα μεταφοράς οδηγούσαν σήμερα στο κέντρο της πόλης. Πολλοί ήταν αυτοί που ασκούσαν κριτική στην πολιτική «μικρών βημάτων» που είχε εγκαινιάσει το εθνικό σύμβολο, εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά εξακολουθούσαν να είναι βουτηγμένα στη μιζέρια, όμως αυτό ήταν το τίμημα για το «νοτιοαφρικανικό θαύμα» – την ειρηνική εφαρμογή της δημοκρατίας σε μια χώρα στα πρόθυρα του χάους.

Ο Νιούμαν παρκάρισε το αυτοκίνητό του μπροστά από το κομμάτι αυλακωμένης γης που αποτελούσε τον κήπο της μητέρας του. Οι γυναίκες της γειτονιάς επέστρεφαν από τη λειτουργία, κοκέτες με τα πολύχρωμα κυριακάτικα ρούχα τους. Αναζήτησε τα ίχνη της Ζο-

ζεφίνα ανάμεσα στα φρου φρου, ανακάλυψε μόνο παιδιά κάτω από τις ομπρέλες. Χτύπησε την πόρτα του σπιτιού και την έσπρωξε. Είδε αμέσως το σκισμένο ρούχο πάνω στην καρέκλα.

«Εμπρός», φώναξε εκείνη όταν άκουσε τα βήματά του στην είσοδο. «Μπες, γιε μου!»

Ο Άλι βρήκε τη μητέρα του στο ξέστρωτο κρεβάτι του δωματίου, με μια νοσοκόμα σκυμμένη από πάνω της. Μεγάλες σταγόνες ιδρώτα κυλούσαν στο μέτωπό της, όμως η Ζοζεφίνα χαμογέλασε όταν είδε τη σιλουέτα του στην πόρτα.

«Ήρθες...»

Εκείνος έπιασε το χέρι που του άπλωνε η μητέρα του και κάθισε στην άκρη του κρεβατιού.

«Τι έγινε;» ρώτησε ανήσυχος.

Η μητέρα του γούρλωσε τα μάτια της.

«Μην κάνεις έτσι», του είπε απαλά. «Δεν είσαι ωραίος όταν θυμώνεις».

«Νόμιζα ότι ήσουν τυφλή... Λοιπόν;»

«Η μητέρα σας λιποθύμησε», είπε η νοσοκόμα από την άλλη πλευρά του κρεβατιού. «Η πίεση είναι καλή, όμως μην την αποπαίρνετε, σας παρακαλώ. Είναι ακόμα σοκαρισμένη».

Η Μίριαμ ήταν μια όμορφη εικοσάχρονη γυναίκα, μια Ξόζα με μάτια στο χρώμα του κέδρου. Ο Νιούμαν μόλις που της έδωσε σημασία.

«Θα μου πεις τι έγινε ή όχι;»

Η Ζοζεφίνα είχε βγάλει το κομψό φόρεμά της και είχε φορέσει μια παλιά ρόμπα, εντελώς ακατάλληλη για την κυριακάτικη λειτουργία.

«Σου επιτέθηκαν;»

«Μπα!»

Η μαμά έκανε μια χειρονομία ενόχλησης, σαν να έδιωχνε με το χέρι της μύγες.